

ժամանակը որ հայը յուսահատած անձնասպանութեան պիտի դիմէ, և պիտի չըկարենայ անձնասպան ըլլալ: «Un jour viendra où vous regretterez de n'avoir une rivière où vous jeter»:

Սակայն հայը երբեք պիտի չյուսահատի, չըթուներ պիտի խածնէ, իր արիւննը պիտի խմէ, ու պիտի ապրի... և պիտի ապրի: Բանաստեղծը կ'երգէր. «Եթէ ուզես զոնեմը երջանիկ, հանգիստ, առանց վշտի մարդիկ, զնա՛ փոխող զանոնք զերեզմանատան մէջ»: Անթառամը որ ամբողջ ցաւերու մայր Հայաստանի պատկերն ու հոգին, և ցաւերու իրական մարմնացումն է, կ'ուզէ ապրիլ. ան՝ վարժ է դժբախտութեանց, ան՝ վարժ է ամէն խաչերու, ամէն վշտերու, ամէն փուշերու,

ամէն մահերու, և մահուան մէջ կը յուսայ զոնեմը իր Յարութիւնը:

Փօլ Հանրի Պորտոյ վիպասան օրիորդը՝ Անթառամին և զնշապետ Արծրունիին հոգեբանութեան մէջ այդ արիական, դիւցազնական հոգին զտեր է: Հեղինակուհին, իր այս վէպով զրականութենէն աւելի Հայ դատին ամէնէն հզօր փաստաբանութիւնը կ'ընէ, անմահ յաջողութեամբ, անզուգական ազնուութեամբ: Միւ Պլադուէլէն վերջը՝ ահա՛ Յրանաացի օրիորդ մը, որ զերագոյն սիրով մը Մայր Հայաստանի արտասուքը կը չորցնէ: Երանի Յրանաային որ անոր նման աննման օրիորդներ կը ծնին....

Հ. Ս. ԵՐԵՄԵԱՆ

Հ Ա Ս Տ

Հոս է ահա, որ անունով մասնաւոր
Գրեթե յաճախ իրարու մօտ կու գային՝
Երբանեզոյն հազուատներով պծնուած:
Ձայնաւորներ՝ ա, և, է, ի, ու եւ ո,
Ջարմանալի աղմուկ և շփոթ կ'յուզէին:
Բաղաձայններն ալ պիտի քայլով կու գային,
Եւ պէտք էր որ թոյլաւութիւն խնդրէին:

Նախագահ Այբը տրամադիր էր անոնց,
Այդ պատճառաւ իրենց տեղ ցոյց տրուեցաւ:
Բայց ուրիշներ հարկ էր ոտքի մընային,
Ինչպէս փութ, Թոյ և նըման շատ մը զըրեր:
Ու չենք գիտեր, թէ ինչպէս լուր մը ելաւ,
Ու նիստը այդ ակազմեմա կոչուեցաւ....

ԳԵՐԹԷ

ԿԱՆԱԶ ՏԵՐԵՒ ՄԸ

Գարուն օրերէն տերեւ մ'իյնծի հետ
Ճամբորդած ատենս միասին առի,
Որպէս զի ան ինձ ըսէ, թէ ինչպէս
Սոխակը երգեց, թէ անտառն՝ որուն
Մէջէն ես անցայ՝ կանաչ էր բոլոր....

Բեդր. Քրդ. Յակոբ-Գրիգոր

Theodor Storm